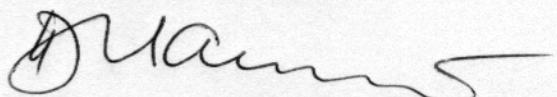

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра фізіології людини і тварин

Затверджено
на засіданні кафедри фізіології людини і тварин
біологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 8 від 22 березня 2023 р.)

Завідувач кафедри Володимир МАНЬКО

Силабус з навчальної дисципліни

«Хвороби цивілізації»,
що викладається в межах ОПП «Ботаніка», «Зоологія», «Фізіологія людини і
тварин», «Фізіологія рослин», «Мікробіологія», «Генетика», «Біохімія»,
«Біофізика» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
спеціальності 091 – Біологія та біохімія

Львів – 2023

Силабус курсу «Хвороби цивілізації»
2023–2024 н.р.

Назва курсу	Хвороби цивілізації
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	біологічний факультет, кафедра фізіології людини і тварин
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	09 Біологія, 091 Біологія та біохімія
Викладачі курсу	доцент кафедри фізіології людини і тварин к.б.н. Король Тетяна Валеріївна
Контактна інформація викладачів	tetiana.korol@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	щопонеділка, 15:00–16:00 год (вул. Грушевського 4, ауд. 141)
Сторінка курсу	https://bioweb.lnu.edu.ua/course/khvoroby-tsyyilizatsii
Інформація про курс	Навчальна дисципліна “Хвороби цивілізації” є дисципліною вільного вибору студентів, складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 091- Біологія та біохімія, викладання якої здійснюється у 2 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою).
Коротка анотація курсу	<p>Дисципліна “Хвороби цивілізації” передбачає формування у студентів системи знань про:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) фактори ризику, причини та наслідки захворювань, пов’язаних із розвитком технологій, 2) патофізіологічні механізми розвитку та прогресування серцево-судинних захворювань, метаболічних розладів, хвороб травної системи, порушень постави та сенсорних систем, 3) профілактику хвороб цивілізації: попередження різних патологічних станів та хронізацію патологічних процесів <p>Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антропогенні, техногенні, екологічні чинники та зумовлені ними порушення постави і функцій аналізаторів. 2. Причини, наслідки та профілактика кардіо-метаболічних, респіраторних розладів, порушень травлення та імунітету. 3. Поведінкові порушення та розлади репродуктивної системи. <p>У першому модулі розглядають теоретичні відомості щодо впливу надбань цивілізації на порушення функціонування опорно-рухового апарату та зорової, слухової, гравітаційної сенсорних систем.</p> <p>У другому модулі вивчають причини та механізми розвитку серцево-судинних захворювань, порушень обміну речовин та енергії, розладів функціонування внутрішніх органів та імунної системи.</p> <p>У третьому модулі опановують знання про поведінкові розлади, формування залежностей та впливи на репродуктивне здоров’я людини.</p>

Мета та цілі курсу	<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Хвороби цивілізації” є формування у студентів знань про антропогенні впливи на здоров'я людини, еколо-технологічні складові розвитку хвороб цивілізації, профілактичні заходи та попередження виникнення та прогресування патологічних процесів.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни “Хвороби цивілізації” є надати студентам знання про причини, етіологію та патогенез хвороб цивілізації, розвинуті в них уміння аналізувати інформацію про фактори ризику появи захворювань, виявляти ознаки захворювань, розуміти механізми адаптаційних змін в організмі людини.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ганонг В.Ф. <i>Фізіологія людини: Підручник</i>. – Львів: БаК, 2002. – 784 с. 2. <i>Анатомія та фізіологія з патологією / За ред. Я.І. Федонюка</i>. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. – 680 с. 3. Боднар Я.Я., Файфура В.В. <i>Патологічна анатомія та патологічна фізіологія людини</i>. – К.: Укрмедкнига, 2019. – 494 с. 4. <i>Патофізіологія : підручник : в 2 т. Т. 1. Загальна патологія / Атаман О.В.</i> – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 592 с. 5. <i>Патофізіологія : підручник : в 2 т. Т. 2. Патофізіологія органів і систем / Атаман О.В.</i> – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 448 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Скляров О.Я., Сергієнко О.О., Фартушок Н.В., Федорович І.П., Гоцко М.Є. <i>Обмін вуглеводів: біохімічні та клінічні аспекти</i>. – Львів: Світ, 2004. – 112с. 7. Клевець М.Ю., Манько В.В. <i>Фізіологія людини і тварин. Книга 2. Фізіологія вісцеральних систем: Навчальний посібник</i>. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – 233 с. 8. Kathryn L. McCance, Sue E. Huether. <i>Pathophysiology: The Biologic Basis for Disease in Adults and Children</i>. – 2018. – 1720 p. 9. Nagheer D., Irvin R., Younger-Coleman N. <i>Overview of the Prevalence and Associated Risk, Factors of Lifestyle Diseases in University Students // IJCM</i>. – 2017. – Vol. 8, No 5. – P. 344-352.
Обсяг курсу	90 год, з яких 32 год аудиторних занять (лекції – 16 год, практичні заняття – 16 год) та 58 год самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: знати причини, механізми розвитку та наслідки хвороб цивілізації; вміти опрацьовувати сучасну україномовну та англомовну літературу за темами курсу під час самостійної позааудиторної роботи
Ключові слова	Серцево-судинні захворювання, ожиріння, метаболічний синдром, синдром сухого ока, екологічні чинники, антропогенні впливи
Формат курсу	очний
Теми	Наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	залік у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гістології, анатомії людини, із фізіології людини і тварин
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час	лекції, презентація (ілюстрація, демонстрація), розповіді, пояснення, дискусія

викладання курсу	
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, загальнозважані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор
Критерії оцінювання (окрім для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання здійснюють за 100-бальною шкалою. Оцінка є сумою поточної успішності на практичних заняттях та оцінки за модульні контрольні роботи.</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> контрольні заміри (модулі): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50: 1 модуль – 20 балів, 2 модуль – 20 балів, 3 модуль – 10 балів. Модульні контрольні роботи містять теоретичні запитання та завдання на виявлення причинно-наслідкових зв'язків. 2 доповіді з презентацією – 30 балів, рецензування 2 доповідей – 12 балів, участь в обговоренні – 8 балів. <p>Залік студент отримує на підставі сумарного результату за модульні контрольні роботи та діяльність на практичних заняттях.</p> <p>Академічна добросередиство: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросередиства.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали поточної успішності (2 доповіді, рецензування 2 доповідей колег, участь в обговоренні та результати модульних контрольних робіт). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросередиства не толеруються.</p>
Питання до модульних контролів (замірів знань)	<ol style="list-style-type: none"> Хвороби цивілізації: визначення, перелік захворювань, порівняльний аналіз умов життя, праці та здоров'я людей у різні історичні періоди. Проблеми опорно-рухового апарату сучасної людини. Порушення функціонування сенсорних систем. Серцево-судинні захворювання: атеросклероз, гіpertонічна хвороба. Метаболічні розлади. Імунітет.

	<p>5. Харчування людини. Фізіологічне обґрунтування раціонального харчування. Хвороби органів травної системи.</p> <p>6. Хвороби органів дихальної системи.</p> <p>7. Поведінкові розлади та формування залежностей.</p> <p>8. Порушення репродуктивної функції людини.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця 1

Схема курсу «Хвороби цивілізації»

Тиждень	Тема заняття (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
Модуль 1. Антропогенні, техногенні, екологічні чинники та зумовлені ними порушення постави і функцій аналізаторів.				
1,2	Поняття «хвороби цивілізації». Еволюція людини та стан її здоров'я.	Лекції – 2 год, Практичні – 2 год, самостійна робота – 7 год (опрацювання статей з використанням баз даних PubMed; Google Scholar; робота над презентацією, доповіддю тощо)		2 тижні
3,4	Порушення постави, проблеми опорно-рухового апарату сучасної людини.	Лекції – 2 год, Практичні – 2 год, самостійна робота – 7 год (опрацювання статей з використанням баз даних PubMed; Google Scholar; робота над презентацією, доповіддю тощо)		2 тижні
5,6	Синдром сухого ока. Порушення сенсорних систем.	Лекції – 2 год, Практичні – 2 год, самостійна робота – 7 год (опрацювання статей з використанням баз даних PubMed; Google Scholar; робота над презентацією, доповіддю тощо)		2 тижні
Модульна к/р 1				
Модуль 2. Причини, наслідки та профілактика кардіо-метаболічних, респіраторних розладів, порушень травлення та імунітету.				
7,8	Кардіо-метаболічні розлади. Порушення імунітету.	Лекції – 2 год, Практичні – 2 год, самостійна робота – 8 год (опрацювання статей з використанням баз даних PubMed; Google Scholar; робота над презентацією, доповіддю тощо)		2 тижні

9, 10	Харчування людини. Хвороби органів травної системи.	Лекції – 2 год, Практичні – 2 год, самостійна робота – 7 год (опрацювання статей з використанням баз даних PubMed; Google Scholar; робота над презентацією, доповіддю тощо)		2 тижні
11, 12	Хвороби органів дихальної системи.	Лекції – 2 год, Практичні – 2 год, самостійна робота – 7 год (опрацювання статей з використанням баз даних PubMed; Google Scholar; робота над презентацією, доповіддю тощо)		2 тижні

Модульна к/р 2

Модуль 3. Поведінкові порушення та розлади репродуктивної системи.

13, 14	Поведінкові розлади та формування залежностей.	Лекції – 2 год, Практичні – 2 год, самостійна робота – 7 год (опрацювання статей з використанням баз даних PubMed; Google Scholar; робота над презентацією, доповіддю тощо)		2 тижні
15, 16	Порушення репродуктивної функції людини.	Лекції – 2 год, Практичні – 2 год, самостійна робота – 8 год (опрацювання статей з використанням баз даних PubMed; Google Scholar; робота над презентацією, доповіддю тощо)		2 тижні

Модульна к/р 3

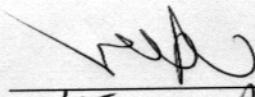
Автор

Тетяна КОРОЛЬ

«Погоджено»
Голова методичної ради
біологічного факультету

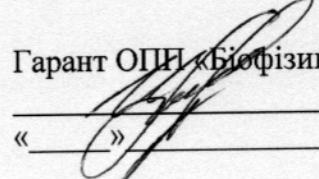
Віталій ГОНЧАРЕНКО
«15» жн 2023 р.

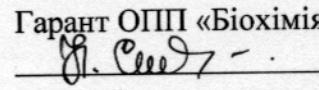
Гарант ОПІ «Фізіологія людини і тварин»
Оксана ІККЕРТ
«14» 03. 2023 р.
Гарант ОПП «Ботаніка»

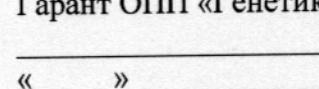

Анастасія ОДІНЦОВА
«15» 03 2023 р.

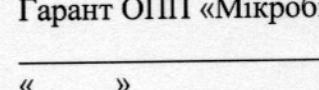
Гарант ОПП «Зоологія»

Андрій БОКОТЕЙ
« » 2023 р.

Гарант ОПП «Біофізика»

Марта БУРА
« » 2023 р.

Гарант ОПП «Біохімія»

Наталія СИБІРНА
« » 2023 р.

Гарант ОПП «Генетика»

Наталія ГОЛУБ
« » 2023 р.

Гарант ОПП «Мікробіологія»

Світлана ГНАТУШ
« » 2023 р.

Гарант ОПП «Фізіологія рослин»

Наталія РОМАНЮК
« » 2023 р.